

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет інформаційних технологій і математики
Кафедра загальної математики та методики навчання інформатики

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ОСНОВИ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЛІДЕРСТВА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Інформатика)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Інформатика
Форма навчання	Денна
Розробник (викладач)	Ройко Лариса Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	Електронна адреса викладача: Royko.Larisa@vnu.edu.ua Телефон: 099-25-57-778; 097-34-50-774
Семестр, курс	7 семестр; 4 курс
Кількість годин/кредитів	Загальний обсяг: 150 годин/5 кредитів Лекції: 36 год. Лабораторні заняття: 36 год. Консультації: 8 год. Самостійна робота: 70 год.
Форма контролю	Екзамен
Час занять	Аудиторні заняття проводяться за розкладом: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi Консультації викладача відповідно затвердженого графіку.
Анотація курсу	Освітній компонент « <i>Основи освітнього менеджменту та лідерства</i> » належить до переліку нормативних навчальних дисциплін циклу професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Інформатика). Предметом його вивчення є науково-теоретичні, організаційно-методологічні та практичні фактори побудови, функціонування та управління освітніми інституціями. Основними завданнями курсу є: розкриття наукових, теоретико-методологічних засад освітнього менеджменту; формування в них практико-орієнтованих умінь з організації та управління освітніми закладами різних типів; вироблення якостей, що відповідають сучасній моделі менеджера освіти; розкриття наукових концепцій лідерства.
Пререквізити	«Україна в європейському історичному та культурному контекстах», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Педагогіка: Сучасні педагогічні технології; Методика виховної роботи», «Психологія: Основи психології; Вікова, педагогічна та спеціальна психологія», «Вступ до фаху».
Постреквізити	«Педагогічна практика»
Мета вивчення освітнього компонента	Метою викладання курсу « <i>Основи освітнього менеджменту та лідерства</i> » є надання здобувачам освіти систематизованих знань з теорії і практики освітнього менеджменту, формування комплексних компетенцій менеджера освіти; ознайомлення їх із стратегією та

	тактикою управління організацією та власним професійним вдосконаленням; надання їм знань щодо методології, методики та інструментарію управлінської діяльності менеджера освіти; формування управлінської компетентності; розвитку лідерських якостей, оволодіння навичками лідерської та командної поведінки. Процес вивчення освітнього компонента <i>«Основи освітнього менеджменту та лідерства»</i> спрямований на формування таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей: ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність). ЗК 2. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети. ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 7. Здатність знаходити, обробляти, інформацію з різних джерел, аналізувати та синтезувати на основі перевірених фактів та логічних аргументів. ЗК 8. Здатність до самовизначення мети діяльності, самостійного пошуку знань, їх осмислення, закріплення, формування та розвитку умінь і навичок. ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК 11. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості. СК 1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності. СК 3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі. СК 5. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та Internet-технології для управління та забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх закладах освіти. СК 8. Здатність створювати та керувати освітніми інформаційними проектами і оцінювати їх результати, проектувати навчальний процес учнів. СК 10. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду. СК 24. Здатність формувати нові конкурентоспроможні ідеї й реалізовувати їх у проектах (стартапах).
Результати навчання	Опанування змісту освітнього компонента дозволяє отримати наступні результати навчання: ПР 1. Демонструвати знання психолого-педагогічних і комунікаційних теорій, теорій навчання й виховання, основних напрямків та перспектив розвитку освіти та педагогічної науки в Україні. ПР 3. Використовувати знання та розуміння міжнародних та національних стандартів і практик в професійній діяльності.

	ПР 6. Розробляти психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміти виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПР 9. Управляти комплексними діями або проєктами, усвідомлювати відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах, застосовувати правила техніки безпеки відповідно до предметної спеціалізації ІКТ. ПР 24. Розробляти та підбирати навчальне, інформаційно-методичне й технічне забезпечення із використання різних освітніх та комунікаційних платформ.
--	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Усього (год.)	Лек. (год.)	Лаб.зан. (год.)	Сам. роб. (год.)	Конс. (год.)	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи освітнього менеджменту						
Тема 1. Освітній менеджмент: становлення, розвиток, концептуальні засади.	11	2	4	4	1	Участь в обговоренні, Дискусія / 2 бали
Тема 2. Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні.	9	2	2	4	1	Участь в обговоренні, Тести / 3 бали
Тема 3. Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти.	13	2	4	6	1	Участь в обговоренні, Дискусія/ 2 бали
Тема 4. Основні типи освітніх закладів, організаційно-правові основи їх функціонування.	12	4	2	6		Усне опитування, Тести / 3 бали
Тема 5. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у менеджменті освітнього процесу.	12	4	2	6		Участь в обговоренні, Презентація / 4 бали
Разом за змістовим модулем 1	57 год	14 год	14 год	26 год	3 год	14 балів
Модульна контрольна робота №1						20 балів
Змістовий модуль 2. Технології управління навчальним закладом в сучасних умовах						
Тема 6. Освітній заклад, як педагогічна система і об'єкт управління.	14	4	4	6		Участь в обговоренні, Дискусія / 2 бали
Тема 7. Управлінська діяльність керівника навчального закладу.	11	2	2	6	1	Усне опитування, Дискусія / 2 бали
Тема 8. Кадровий потенціал закладу освіти. Посадові обов'язки учасників освітнього процесу.	13	4	2	6	1	Усне опитування, Тести / 2 бали
Тема 9. Управління конкурентоспроможністю	13	4	2	6	1	Усне опитування,

закладу освіти.						Дискусія / 4 бали
Разом за змістовим модулем 2	51 год	14 год	10 год	24 год	3 год	14 балів
Модульна контрольна робота №2						20 балів
Змістовий модуль 3. Сучасні технології лідерства в освітній діяльності						
Тема 10. Лідерство: сутність та особливості формування.	12	2	4	6		Участь в обговоренні, Робота в групах / 3 бали

Тема 11. Лідерство та організаційно-управлінська культура менеджера освіти.	13	2	4	6	1	<i>Участь в обговоренні, Робота в групах / 3 бали</i>
Тема 12. Імідж лідера.	9	2	2	4	1	<i>Участь в обговоренні, Робота в групах / 3 бали</i>
Тема 13. Вплив іміджу менеджера закладу освіти на міжособистісну взаємодію.	8	2	2	4		<i>Участь в обговоренні, Робота в групах / 3 бали</i>
Разом за змістовим модулем 3	42 год	8 год	12 год	20 год	2 год	12 балів
Модульна контрольна робота №3						20 балів
Разом за семестр: всього годин / балів	150 год.	36 год	36 год	70 год	8 год	100 балів

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Історія становлення освітнього менеджменту.
2. Світові тенденції у розвитку освіти.
3. Класифікація освітніх інновацій.
4. Вплив загальнонаукових підходів на управління освітою.
5. Управління інноваційним розвитком освіти.
6. Сутність управління в галузі освіти: класифікація, види та форми.
7. Класифікація, види та типи управлінської інформації.
8. Класифікація управлінських рішень.
9. Причини прийняття невдалих управлінських рішень.
10. Типи конфліктів.
11. Управління стресами у менеджменті освіти.
12. Сучасні методи оцінювання кадрового потенціалу менеджменту освіти.
13. Атестація працівників закладів освіти.
14. Вербальні і невербальні засоби спілкування.
15. Культура мовлення керівника закладу освіти, як складова його професійної культури.
16. Етична поведінка керівника закладу освіти.
17. Формування організаційної культури. управління персоналом закладу освіти.
18. Лідерство, вплив та влада в управлінні закладами освіти.
19. Особистісні та професійні якості сучасного лідера.

Політика курсу

Освітній компонент «*Основи освітнього менеджменту та лідерства*» належить до професійного циклу підготовки здобувачів освіти спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика). Здобувач освіти зобов'язаний у повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навиками і компетентностями з даного курсу.

Політика щодо оцінювання та підсумкового контролю

Оцінювання навчальних досягнень з курсу «*Основи освітнього менеджменту та лідерства*» здійснюється за 100 бальною шкалою згідно «ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Форма контролю – екзамен. Оцінка включає: поточний контроль та підсумковий модульний контроль. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти під час поточного оцінювання за семестр – 40 балів (участь в обговоренні, усне опитування, робота в групах, тести, презентації, есе). Підсумковий модульний контроль за семестр включає в себе оцінки за три модульні контрольні роботи (МКР). Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти під час модульного контролю за семестр складає 60 балів. Форми контролю та бали за них прописані в останньому стовпці таблиці «Структура освітнього компонента».

Якщо за результатами семестру накопичено не менше 75 балів і здобувач освіти погоджується із цим результатом, то оцінка за семестр може виставлятися без складання екзамену. В іншому разі здобувач освіти складає екзамен; максимальна кількість балів, яку можна отримати на екзамені – 60 балів. Вони замінюють бали модульного семестрового контролю, поточний семестровий контроль при цьому зберігається. Екзамен проходить в усній формі. Оцінка за семестр є сумою балів поточного контролю та балів, отриманих під час екзамену.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Здобувачу освіти також можуть бути зараховані результати навчання, здобуті у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти відповідно до «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки». Визнанню можуть підлягати результати навчання, що відповідають тематиці освітнього компоненту, його окремого розділу, темі (темам) або індивідуальному завданню, які здобувач освіти самостійно набув, вивчаючи освітні ресурси (семінари, інтернет-курси, професійні стажування та ін.) на онлайн-платформах Prometheus (<https://prometheus.org.ua>), EdEra (<https://www.ed-era.com>) та інших, і підтвердив відповідними сертифікатами.

Перелік питань до екзамену

1. Історія становлення освітнього менеджменту.
2. Світові тенденції у розвитку освіти.
3. Поняття про управління, керівництво, менеджмент.
4. Поняття педагогічного менеджменту, менеджменту в освіті.
5. Структурно-функціональні компоненти системи освітнього менеджменту.
6. Історичні передумови виникнення менеджменту як науки управління.
7. Проблеми сучасного менеджменту.
8. Принципи освітнього менеджменту.
9. Методи управління.
10. Закономірності управлінської діяльності.
11. Система органів державного управління освітою. Характеристика прав і повноважень.
12. Діяльність органів громадського самоврядування в системі освіти.

13. Сучасні тенденції в управлінні освітою.
14. Інспектування закладів освіти
15. Характеристика структури системи освіти України.
16. Сутність національної рамки кваліфікацій.
17. Типи закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти.
18. Поняття про державний стандарт і загальноосвітні програми.
19. Правові основи управління закладами освіти.
20. Завдання та характеристика діяльності колегіальних органів управління закладом освіти.
21. Посадові обов'язки, права, повноваження та функції адміністрації школи.
22. Повноваження та зміст роботи колегіальних органів громадського самоврядування:
23. Наглядова (підкувальна) рада закладу освіти. Статут школи.
24. Характеристика управлінських функцій.
25. Планування і контролювання роботи школи. Основні типи планування.
26. Підготовка школи до нового навчального року. Складання робочого навчального плану.
27. Підготовка документів про комплектацію школи.
28. Складання розкладу. Оцінка якості розкладу.
29. Види, форми і методи внутрішнього контролю.
30. Методична робота в школі: основні складові.
31. Підвищення кваліфікації вчителів. Процедури атестації й сертифікації педагогічних працівників.
32. Категорії та педагогічні звання.
33. Сертифікація вчителів.
34. Аналіз та оцінка професійної діяльності вчителів. Аналіз уроків.
35. Характеристика вимог до керівника навчального закладу.
36. Типові управлінські помилки керівника навчального закладу.
37. Поняття про стиль керівництва, основні критерії вибору.
38. Стили керівництва в освіті: демократичний, авторитарний, ліберальний.
39. Основні параметри стилю керівництва в освіті.
40. Процедура прийняття й типи управлінських рішень: імпульсивні, з ризиком, урівноважені, обережні, інертні.
41. Параметри спілкування: перцептивний, інтерактивний, інформаційний.
42. Помилки сприймання людини людиною.
43. Характеристика типів ділових співрозмовників.
44. Прийоми підвищення ефективності спілкування.
45. Невербальні засоби спілкування.
46. Типи й причини конфліктів в управлінській діяльності.
47. Професійне вигорання управлінців в освіті: причини, симптоми.
48. Професійні деструкції в управлінській діяльності.
49. Лідерство, вплив та влада в управлінні закладами освіти.
50. Особистісні та професійні якості сучасного лідера.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з формою контролю – екзамен

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загально-прийнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; списування. Відвідування лекційних, практичних занять, консультацій є обов'язковими.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки». Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Кожен здобувач освіти повинен ознайомитися і слідувати Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, дотримуватись етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Під час оцінювання результатів навчання здобувачі освіти не користуються забороненими засобами (мобільний телефон, планшет, конспект, навчальна література, інші джерела інформації, у тому числі Інтернет-ресурси), самостійно виконують запропоновані завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона вивчають теоретичний матеріал самостійно використовуючи навчальні посібники, конспекти лекцій, виконують всі завдання для аудиторних занять, всі домашні завдання.

Прозвітуватися про виконання завдань можна у встановлені викладачем терміни під час консультацій, одночасно при цьому з'ясувати незрозумілі моменти, задати запитання викладачу. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем освіти до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Перескладання модульних контрольних робіт заборонено. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Методичне забезпечення

1. Ройко Л.Л., Микитюк І.О. Роль освітнього менеджменту у професійній підготовці вчителя інформатики. *Математика. Інформаційні технології. Освіта* : зб. статей XI Міжнар. наук.-практ. конф. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. № 9. С. 82-85

2. Ройко Л. Л. Формування лідерських якостей у фаховій підготовці майбутніх вчителів інформатики. *Перспективи розвитку науки, освіти та технологій в контексті євроінтеграції* : збірник тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 18 серпн. 2022 р.). Полтава, 2022. С. 27-28

3. Ройко Л.Л. Формування управлінських компетентностей майбутнього керівника навчального закладу в курсі «Технології освітнього менеджменту та моніторинг якості освіти». *Місце України у світовому розвитку науки та техніки*: тези доп. ХСІV міжнар. інтернет-конф. (м. Хмельницький, 28 липн. 2022 р.). Хмельницький, 2022. С. 305-308

Рекомендована література **Нормативно-правові документи**

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n1235>
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/2628-14>.
4. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/1841-14>.
- 7 8. Закон України «Про професійно-технічну освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/103/98-%D0%B2%D1%80>.
5. Концепція «Нової української школи». URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2372-ad-fontes-pro-kontseptsyu-novo-ukrainsko-shkoli>
6. Кабінет Міністрів України (вихід на Інтернет-сайти всіх міністерств і відомств). URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
7. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.
8. Кремень В. Г., Ляшенко О. І., Локшина О. І. Загальна середня освіта України в контексті освіти країн Європи: тривалість і структура. Вісник НАПН України, 2020. Т. 2. № 2. URL: [86-Текст статті-175-3-10-20201018.pdf](https://iitta.gov.ua/86-Текст%20статті-175-3-10-20201018.pdf) (iitta.gov.ua).

Основна

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ : Державна служба якості освіти, 2019. 240 с.
2. Боднар О.С. Менеджмент педагогічного персоналу закладу загальної середньої освіти. Тернопіль : Крок, 2021. 380 с.
3. Борова Т.А. Педагогічний колсандинг: Навчальний посібник. Луцьк : Терен 2019. 324 с.
4. Гарькавець С.О., Волченко Л.П. Конфлікти в освітньому середовищі: діагностика та практика вирішення: навчально-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 92 с.
5. Кoberник О. М., Гагарін М.І. Менеджмент в освіті: Навчальний посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 242 с. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7697/1/Menedzment_v_osviti.pdf
6. Кoberник О.М. Менеджмент в освіті: Навчальний посібник – 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 242 с. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7697/1/Menedzment_v_osviti.pdf
7. Луначек В.Е. Педагогічний менеджмент: Навчальний посібник. 2-е вид., випр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
8. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації. Харків: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1763/1/Мармаза%20О.І.%20Менеджмент%20освітньої%20організації%20.pdf>
9. Мартинець Л.А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : Навчальний посібник. Вінниця, 2018. 196 с.
10. Менеджмент в освіті : підручник / за ред. проф. В. В. Крижка ; авт. кол. : Василь Крижко, Валерій Радул, Сергій Клепко, Григорій Луценко, Ольга Старокожко, Сергій

Немченко, Юлія Кондратенко. Київ : Освіта України, 2020. 465 с. URL: <https://dspace.bdpri.org/handle/123456789/3260>

11. Найдюнов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с.

12. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н. В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с.

13. Нікула Н. В. Управління інноваційною діяльністю закладів загальної середньої освіти в контексті впровадження концепції «Нова українська школа». 2020. Випуск 22. Т. 4, С. 201-205.

14. Пурій Г. М., Хомик М. М. Особливості маркетингової діяльності навчальних закладів. *Реалізація концепції сталого розвитку: взаємодія держави та бізнесу*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 20 жовтн. 2018 р.). Дніпро: НО «Перспектива», 2018. 128 с. С. 64-66.

15. Романовський О. Г., Михайличенко В. Є., Грень Л. М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.

16. Тарасенко Н. Сучасний стан освітньої реформи в Україні як передумова для подальших трансформацій системи освіти. Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс. 2021. № 6. С. 9-18. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/nauka/2021/06nauka.pdf>.

17. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, О.С. Боднар, В.В. Радул, О.М. Старокожко, Ю.І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2022. 506 с.

18. Черній А. Професійний розвиток педагога: досвід, співпраця, пріоритети на шляху до нової української школи. *Післядипломна освіта в Україні*. 2018. № 2. С. 40-43.

19. Швардак М. В. Технологія лідерства в умовах закладу загальної середньої освіти. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 1(100). 2021. С. 292-305

20. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

21. Ярошик, Я. В. Інноваційні технології в системі освіти України. 2020. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/218.pdf>

Додаткова

1. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.

2. Бондарчук О. І., Нежинська О. О. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації: спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ, 2017. 36 с.

3. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.): Навчальний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2016. 375 с.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Світлана ЯЦЮК

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
загальної математики та методики навчання інформатики**

протокол № 2 від 2 вересня 2022 р

Завідувач кафедри:

Марія ХОМЯК